

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Przyszłość UE: korzyści dla obywateli i poszanowanie europejskich wartości”

(opinia rozpoznawcza na wniosek prezydencji rumuńskiej w Radzie Unii Europejskiej)

(2019/C 228/08)

Sprawozdawca: **Mihai IVAȘCU**

Współsprawozdawca: **Stéphane BUFFETAUT**

Wniosek o konsultację	Rumuńska prezydencja w Radzie UE, 20.9.2018
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
Podkomitet odpowiedzialny	Podkomitet „Przyszłość UE: korzyści dla obywateli i poszanowanie europejskich wartości”
Data przyjęcia na sesji plenarnej	20.3.2019
Sesja plenarna nr	542
Wynik głosowania	147/6/9
(za / przeciw / wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Ponad 60 lat od podpisania traktatu rzymskiego oczekuje się, że w maju 2019 r. w Sybinie państwa członkowskie zajmą stanowisko polityczne w sprawie przyszłości UE.

1.2. Godność osoby ludzkiej i prawa człowieka, demokracja, wolność, sprawiedliwość społeczna, równość, rozdział władzy i praworządność to wartości, na których zbudowano UE. Nie mogą podlegać negocjacji i muszą stanowić punkt wyjścia do reformy UE i podjęcia decyzji politycznej w Sybinie.

1.3. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej jest jednym z najważniejszych dokumentów gwarantujących prawa obywateli. Najważniejsze decyzje polityczne takie jak poprawa traktatów muszą uwzględniać ten dokument i włączyć go do nowego tekstu.

1.4. Projekt integracji europejskiej zapewnił najdłuższy w historii kontynentu okres pokoju, doprowadził do powstania regionu o niespotykanym dotąd bogactwie i rozwoju społecznym, ułatwił swobodny przepływ osób, towarów i usług i stworzył największy na świecie jednolity rynek. Dzięki temu europejscy obywatele mają znacznie wyższy poziom życia i dobrobytu społecznego oraz szersze możliwości w porównaniu z większością obszarów świata.

1.5. Ruchy populistyczne i eurosceptyczne czasami uznają za oczywistość lub bagatelizują te i inne korzyści. Nie można nigdy zapominać, że dzięki UE korzystamy z:

- swobodnego przepływu osób, towarów, kapitału i usług,
- największego na świecie jednolitego rynku,
- ściślejszych więzi gospodarczych oraz wolnego i bezproblemowego handlu,
- wspólnych umów handlowych negocjowanych dla wszystkich państw członkowskich z silnej pozycji,
- wysokiej jakości, większego dobrobytu społecznego opartego na europejskim filarze praw socjalnych,
- europejskiego modelu społecznego,

- ściślejszej współpracy w zakresie wywiadu, wojskowości i egzekwowania prawa,
- lepszych norm ochrony środowiska, a także lepszej jakości powietrza i wody,
- ochrony podstawowego prawa obywateli do prywatności w środowisku cyfrowym,
- lepszych norm bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wzajemnych systemów opieki zdrowotnej w całej UE,
- przepisów i polityki antidyskryminacyjnych, szczególnie w odniesieniu do mniejszości i kobiet,
- nadzwyczajnych możliwości edukacyjnych opartych na programach wymiany takich jak Erasmus+,
- itd.

1.6. Unia musi działać na rzecz zwiększenia konwergencji między regionami i państwami członkowskimi. Pozytywna konwergencja warunków życia i pracy oparta na zrównoważonym wzroście gospodarczym ma zasadnicze znaczenie dla poprawy funkcjonowania jednolitego rynku oraz zmniejszenia nierówności, ubóstwa i wykluczenia społecznego.

1.7. Obywatele UE muszą odzyskać poczucie, że działanie na szczeblu europejskim nie oznacza porzucenia polityki krajowej, lecz raczej uznanie, że niektóre projekty przynoszą lepsze wyniki, gdy decyzje są podejmowane wspólnie. Jednakowe zasady i równe szanse dla wszystkich państw członkowskich i obywateli nie powinny nigdy podlegać negocjacji, a europejska metoda powinna zapewniać wolność i suwerenność w zglobalizowanym świecie.

1.8. Przyjęcie waluty euro powinno być priorytetem w procesie budowania UE, gdyż strefa euro może osiągnąć pełny potencjał tylko wtedy, gdy przyłączy się do niej wszystkie państwa członkowskie. Usprawniony Europejski Mechanizm Stabilności (EMS) wraz z silną unią gospodarczą i walutową może w większym stopniu przyczynić się do odpowiedzialności politycznej i większej odpowiedzialności fiskalnej. Ponadto państwa członkowskie UE muszą podjąć natychmiastowe i odważne działania, by zwiększyć odporność UE na wypadek kolejnego kryzysu gospodarczego i finansowego.

1.9. W nieustannie zmieniającym się świecie potrzebne są spore inwestycje w badania i rozwój, podaż umiejętności i infrastrukturę, jeżeli UE ma wykorzystać swą przewagę konkurencyjną. Europa musi sprostać wyzwaniu zmniejszającego się liczebnie i starzejącego się społeczeństwa, gdyż ma to wpływ na podaż pracy. Niemniej polityce migracyjnej musi towarzyszyć zdecydowana polityka w zakresie przyjmowania i pomocy integracyjnej, by uniknąć olbrzymich trudności socjalnych i społecznych. Jeżeli UE ma zachować konkurencyjność, musi zająć się problemem niedoboru siły roboczej i kwalifikacji. Europa potrzebuje dobrze zarządzanej polityki migracyjnej, by przygotować siłę roboczą do umiejętności wymaganych przez nowe technologie, wspierając jednocześnie wzrost i rozwój przedsiębiorstw. Europejskim pracownikom należy zapewnić programy szkolenia, nabywania nowych kwalifikacji, doskonalenia zawodowego i uczenia się przez całe życie, by mogli w pełni korzystać z przemian technologicznych.

1.10. W ostatnich latach pojawiły się tendencje protekcyjnistyczne wraz z zapowiedzią wojen handlowych. EKES uważa, że UE powinna nadal promować swobodny, uczciwy i zrównoważony handel w wielostronnym systemie oraz umowy handlowe zapewniające poszanowanie praw społecznych, konsumenckich i środowiskowych, a jednocześnie wspierać wzrost i rozwój przedsiębiorstw. Protekcyjnizm nie przyniósłby korzyści obywatelom. Ponadto UE ma do odegrania ważną rolę w reformie Światowej Organizacji Handlu.

1.11. Należy osiągnąć solidny wzrost gospodarczy w połączeniu ze stabilnym wymiarem społecznym. Europejski filar praw społecznych jest jednym z głównych motorów spójności społecznej i należy przyspieszyć jego wdrożenie na szczeblu krajowym z udziałem wszystkich właściwych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Partnerzy społeczni i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego są kluczowymi podmiotami europejskiego projektu demokratycznego.

1.12. EKES uważa, że wszyscy obywatele UE powinni mieć równe szanse i być traktowani w równy sposób na rynku pracy. Zachęca do sprawiedliwej mobilności, lecz obywatele powinni mieć również dostęp do wysokiej jakości zatrudnienia i godnych warunków życia w miejscu zamieszkania, by uniknąć drenażu mózgow i dumpingu socjalnego.

1.13. Obywatele UE coraz bardziej niepokoją się z powodu zmiany klimatu i kwestii ochrony środowiska. Kilka opinii EKES-u pokazuje, że Europa może i musi zapewnić realizację celów zrównoważonego rozwoju. Zasadnicze znaczenie ma również przestrzeganie zobowiązań podjętych w różnych umowach dotyczących klimatu, różnorodności biologicznej i wody. UE może przyczynić się do transformacji ekologicznej, chroniąc jednocześnie spójność społeczną i zapewniając włączenie wszystkich w ramach sprawiedliwej transformacji.

1.14. EKES uważa, że aktywne programy ułatwiające kształcenie młodzieży i włączenie do siły roboczej odgrywają ważną rolę dla przyszłości Unii Europejskiej. Konieczne jest zachęcanie do takich programów jak Erasmus+, by wyposażyć młodych ludzi w wiedzę, umiejętności i kompetencje. EKES jest zdania, że oprócz tych programów należy niezwłocznie opracować inne podobne programy, które wspierałyby osoby dysponujące mniejszymi środkami finansowymi. Kluczowe znaczenie ma podniesienie świadomości obywateli na temat tych programów przy nieustannym promowaniu bezpośrednich korzyści wynikających z członkostwa w UE. Ponadto między innymi Erasmus+ może i powinien posłużyć do zapewnienia jakości w szkolnictwie wyższym w Afryce, by wyposażyć młodzież na obu kontynentach w wiedzę, umiejętności i kompetencje.

1.15. Znacznie nasiliły się problemy w zakresie bezpieczeństwa zewnętrznego, lecz każde państwo członkowskie postrzega je inaczej, inaczej rozdziela środki finansowe i ma inne poglądy na temat wykorzystania siły zbrojnej. EKES jest zdania, że UE musi udzielić wspólnej i skoordynowanej odpowiedzi, dowodząc naszym obywatelom, że jesteśmy skutecznym podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo. Równie istotne dla bezpieczeństwa obywateli są środki zapobiegające cyberprzestępczości w nowym środowisku cyfrowym.

1.16. Szokująca jest trudna sytuacja tysięcy migrantów uciekających przed konfliktami i ubóstwem i narażających życie podczas próby przepłynięcia przez Morze Śródziemne. Konsekwencje polityczne sprawiają wrażenie, że UE nie wie, jak radzić sobie z takim kryzysem. EKES z zadowoleniem przyjmuje plan Komisji dotyczący zrównoważonej, kompleksowej i wspólnej polityki migracyjnej, która pomoże UE wykorzystać możliwości związane z migracją i sprostać wyzwaniom.

1.17. Europejscy obywatele często przyjmują za pewnik pozytywne skutki członkostwa w UE lub przypisują je rządowi krajowemu, podczas gdy za wiele trudności obwinia się instytucje europejskie. EKES jest zdania, że wynika to z niewystarczającego informowania obywateli o korzyściach płynących z europejskiego członkostwa, w związku z czym UE i państwa członkowskie powinny dołożyć starań, by lepiej informować o europejskich politykach i celach.

1.18. Dokonanie postępów wymaga równoczesnego zapewnienia większej ilości środków na komunikację przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych kanałów: szczebla europejskiego i krajowego, partnerów społecznych, a także innych reprezentatywnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Należy zawsze informować obywateli o korzyściach płynących z członkostwa w UE, mając na uwadze, jak sytuacja wyglądała bez Unii: wojny, konflikty i trudności gospodarcze.

1.19. By zbliżyć się do obywateli, UE musi nieustannie wysłuchiwać najważniejszych oczekiwań Europejczyków i je rozumieć oraz starać się je odpowiednio spełnić. Dlatego też EKES uważa, że konieczne jest propagowanie i jak najczęstsze wykorzystywanie platform komunikacji i współpracy, a także konsultacji publicznych z udziałem wszystkich państw członkowskich.

1.20. Zwalczanie fałszywych informacji jest kolejnym ważnym wyzwaniem w świecie, w którym nieprawdziwe informacje, dezinformacja i szkodliwe podawanie błędnych informacji stanowią nasilający się trend. Dlatego też EKES zwraca się o wspólne i stanowcze działania w celu zwiększenia zdolności obywateli do analizy przy jednoczesnej ochronie wolności wypowiedzi, a także w celu zapobieżenia rozprzestrzenianiu się fałszywych informacji oraz opracowania narzędzi sprawdzania i weryfikacji faktów.

2. Wprowadzenie

2.1. W art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stwierdzono: „Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów”. Początkiem Unii Europejskiej był projekt, który miał na celu zapewnienie pokoju i który stał się największym na świecie jednolitym rynkiem obejmującym swobodny przepływ kapitału, towarów, usług i, co najważniejsze, obywateli. To marzenie nabrało kształtu po zakończeniu dwóch wojen światowych i zapewniło rozwój na całym kontynencie oraz najdłuższy okres pokoju w jego historii.

2.2. Obecnie w 2019 r. – w okresie europejskich wyborów i kluczowych zmian dla Unii – wszystkie europejskie podmioty muszą wykazać się determinacją, by zapewnić jedność, dobrobyt i dobrostan obywateli, broniąc demokracji, praw człowieka, rozdziału władzy, praworządności i europejskiego modelu społecznego ⁽¹⁾.

2.3. W Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej ⁽²⁾ zapisane są pewne prawa polityczne, społeczne i ekonomiczne obywateli w całej UE. Do ratyfikowanej w 2000 r. Karty dodano jeden ważny element pomijany do tego czasu w Traktatach, a mianowicie zobowiązanie UE do działania i stanowienia prawa zgodnie z prawami i wartościami zapisanymi w siedmiu rozdziałach Karty: godność, wolność, równość, solidarność, prawa obywatelskie, wymiar sprawiedliwości i przepisy ogólne.

2.4. Chociaż Europa przynosi obywatelom oczywiste korzyści, to niestety niektórzy są ich nieświadomi lub nawet je kwestionują. W minionych latach doświadczaliśmy rosnących napięć w państwach członkowskich i zetknęliśmy się z różnymi poglądami na temat dalszych postępów. W związku z tym nasuwają się następujące naturalne pytania: jak powinna wyglądać przyszłość Unii Europejskiej? Czy powinniśmy podejmować wspólnie więcej czy mniej działań? Jaka powinna być równowaga między różnymi projektami współpracy, które państwa członkowskie są gotowe zaakceptować? Różne siły polityczne, również w państwach członkowskich, które utworzyły UE, kwestionują kierunek integracji europejskiej, zarządzanie nią, a nawet samą jej zasadę.

2.5. Ten punkt zwrotny w polityce zbiega się w czasie z rosnącym zaufaniem do UE ⁽³⁾ po długoletniej nieufności obywateli do sposobu działania instytucji europejskich. Ostatnie wyzwania takie jak kryzys finansowy, kryzys strefy euro, sytuacja w zakresie migracji czy też brexit pokazały, jak bardzo narażone na obarczanie winą są instytucje UE. Ruchy eurosceptyczne wykorzystały ostatnie wydarzenia w celu przeforsowania swojego programu bez względu na to, czy UE zawiniła, czy też nie. Populistyczne partie polityczne, które zdobyły władzę w kilku państwach członkowskich, kwestionują korzyści płynące z UE i przekazują wprowadzające w błąd informacje na temat UE.

3. Korzyści dla obywateli europejskich

3.1. Wzajemne więzi gospodarcze, większa współpraca społeczna i polityczna oraz swobodny przepływ usunęły z Europy widmo wojny, dzięki czemu cieszymy się najdłuższym w historii kontynentu okresem pokoju.

3.2. Europejski jednolity rynek umożliwia swobodny i bezproblemowy handel między państwami członkowskimi, przyczyniając się do bogactwa gospodarczego, dobrobytu i jednego z najwyższych poziomów życia na świecie. Niemniej nie wyeliminowano nierówności społecznych i terytorialnych.

3.3. Jako pojedynczy negocjator gospodarczy UE stała się bardzo wpływowym graczem na arenie międzynarodowej, zdolnym do wynegocjowania strategicznych umów handlowych i oddziaływania na politykę gospodarczą na szczeblu światowym. W wyniku zwiększonej łączności i niższych kosztów operacyjnych dla przedsiębiorstw powstają miejsca pracy.

3.4. Swobodny przepływ obywateli w całej Unii przyczynił się do wyeliminowania nieufności między narodami i otworzył niezliczone możliwości edukacyjne i zawodowe. Obywatel może pracować, mieszkać lub spędzić wiek emerytalny w dowolnym państwie członkowskim. Bardzo często spotkać można na przykład Rumuna, który studiował w Zjednoczonym Królestwie, pracuje w Belgii i mieszka w Holandii.

3.5. Obywatele odnoszą również korzyści ze stworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, gdyż narody europejskie mają pewną formę wspólnej ochrony. UE zapewnia pewien poziom bezpieczeństwa, który umożliwia lokalnym służbom wywiadowczym i organom ścigania dostęp do lepszej wymiany danych i do zasobów.

3.6. Od swego powstania UE we wszystkich swoich wymiarach pracuje na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego. Na przykład jakość wody i powietrza na całym kontynencie znacznie się poprawiła od lat 50. XX w. dzięki koordynacji wysiłków i regulacji na poziomie Unii.

3.7. Prywatność w epoce cyfrowej jest objęta w UE ścisłą ochroną, wzięwszy pod uwagę, że niedawno przyjęto ogólne rozporządzenie o ochronie danych (RODO). Jest to jeden z najskuteczniejszych aktów ochrony danych osobowych na świecie, który chroni podstawowe prawo obywateli do prywatności.

3.8. UE posiada jedno z najbardziej zaostrzonych na świecie wymogów w zakresie bezpieczeństwa produktów i żywności. Organy krajowe wysyłają informacje na temat niebezpiecznych produktów znajdujących się na rynku do wspólnotowego systemu szybkiej informacji. UE działa również na rzecz wykrywania produktów niebezpiecznych, zanim zostaną sprzedane konsumentom. Pracodawcy w UE muszą zapewnić pracownikom zdrowie i bezpieczeństwo w każdym aspekcie ich pracy.

⁽¹⁾ Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391.

⁽³⁾ Komunikat prasowy Parlamentu Europejskiego z 23 maja 2018 r.

3.9. Obywatele UE korzystają z wzajemnej opieki zdrowotnej w dowolnym państwie członkowskim UE. Z tych praw mogą korzystać podczas tymczasowego pobytu za granicą na wakacjach lub w celach edukacyjnych, a także podczas stałego pobytu w innym kraju UE czy też podróży do innego państwa członkowskiego UE konkretnie w celu leczenia.

3.10. Wszyscy obywatele UE mają prawo do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz wyborach lokalnych w kraju UE, w którym mają miejsce zamieszkania, na tych samych warunkach co obywatele tego kraju. Ponadto mają prawo do naboru na takich samych warunkach jak obywatele kraju, w którym poszukują pracy, i nie można od nich wymagać spełnienia dodatkowych wymogów.

3.11. Każdy obywatel UE może szybko i z łatwością zarejestrować przedsiębiorstwo i otworzyć oddział istniejącego przedsiębiorstwa mającego siedzibę w UE w dowolnym kraju UE, Islandii, Norwegii czy też Liechtensteinie. Istnieje wiele różnych funduszy i inicjatyw UE, które mogą wesprzeć przedsiębiorstwa typu start-up oraz MŚP.

3.12. Dzięki europejskiemu modelowi społecznemu poprawiają się warunki życia i pracy sporej części ludności UE. Niedawne wprowadzenie europejskiego filaru praw socjalnych ma na celu dalszą poprawę sytuacji.

3.13. UE odgrywa pierwszoplanową rolę w promowaniu takiej samej niezależności ekonomicznej dla kobiet i mężczyzn. Unia dąży nieustannie do osiągnięcia postępów w zakresie równouprawnienia płci, przeciwdziałania dysproporcjom płacowym i ustanowienia skutecznych przepisów i polityk antidyskryminacyjnych.

3.14. Europejski proces akcesyjny i perspektywa przyłączenia się do Unii zachęciły do zbudowania rentownych gospodarek rynkowych, podwyższyły standardy socjalne oraz doprowadziły do powstania w Europie stabilnych instytucji demokratycznych.

3.15. Obywatele UE mają prawo do ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego innego państwa UE, gdy znajdują się w kraju spoza UE, w którym ich własne państwo nie ma przedstawicielstwa. Prawo to jest zapisane w art. 46 Karty praw podstawowych. Są tylko trzy kraje, w których wszystkie państwa członkowskie mają swoje przedstawicielstwo dyplomatyczne, mianowicie Stany Zjednoczone, Chiny i Rosja. W sytuacjach nadzwyczajnych państwa członkowskie UE muszą pomagać obywatelom UE w ewakuacji, tak jakby byli oni ich własnymi obywatelami. Ochrona obejmuje sytuacje życia codziennego, takie jak kradzież paszportu, poważny wypadek lub choroba.

3.16. W Unii Europejskiej mocno wspiera się kształcenie. Znany na całym świecie program wymiany Erasmus+, w którym od 2014 r. wzięło udział ponad 3 mln osób, umożliwia studentom i nauczycielom akademickim rozwinięcie ich umiejętności i zwiększenie szans zatrudnienia dzięki doświadczeniu życia akademickiego w innym kraju. Ponadto wymiana pomysłów i kultury zbliżyła do siebie ludzi, pomagając w kształtowaniu europejskiej tożsamości.

4. Europejskie wartości i prawa podstawowe

4.1. EKES uważa, że jak najlepsza ochrona interesów obywateli wymaga, by wszelka reforma Traktatów obejmowała treść Karty praw podstawowych i by żadne państwo członkowskie nie mogło odstąpić od jej egzekwowania. Obecnie wzmianka o Karcie jako o niezależnym dokumencie znajduje się w traktacie lizbońskim, a Zjednoczone Królestwo i Polska odstępują od jej stosowania.

4.2. Chociaż Europa stoi w obliczu wielu wyzwań i wciąż potrzebne są wspólne decyzje, wartości, na których została zbudowana UE i które są zapisane w Traktatach, nie podlegają negocjacji i muszą być podstawą wszelkiej nowej struktury UE: poszanowanie godności ludzkiej i praw człowieka, demokracja, wolność, równość, rozdział władzy i praworządność.

4.3. Równe traktowanie i jednakowe zasady dla obywateli UE nie powinny nigdy podlegać negocjacji, lecz UE poszła w tym względzie na znaczny i zbędny kompromis: wizy do USA wyłącznie dla niektórych państw członkowskich, podwójne standardy jakości żywności itd. UE musi dążyć do jednakowej ochrony interesów wszystkich swoich obywateli niezależnie od ich przynależności państwowej.

4.4. EKES jest zdania, że działanie na szczeblu europejskim nie oznacza rezygnacji z interesów krajowych ani kolizji interesów europejskich i krajowych. Oznacza po prostu, że niektórymi sprawami lepiej zająć się wspólnie. Bez względu na obrany kierunek UE będzie musiała rozważyć ważne reformy i jasne zasady sprawowania rządów w UE w celu zaradzenia istniejącym napięciom politycznym i rosnącej różnorodności. Europejska metoda zapewnia wolność i suwerenność w zglobalizowanym świecie. Obywatele odnoszą korzyści z członkostwa UE, gdyż zapewnia im ono przestrzeń prawną i takie same zasady dla wszystkich, zakazując jednocześnie surowo wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową.

4.5. Szokująca jest trudna sytuacja tysięcy migrantów uciekających przed konfliktami i ubóstwem i narażających życie podczas próby przepłynięcia przez Morze Śródziemne. Konsekwencje polityczne sprawiają błędne wrażenie, że UE nie wie, jak radzić sobie z takim kryzysem. EKES z zadowoleniem przyjmuje plan Komisji dotyczący zrównoważonej, kompleksowej i wspólnej polityki migracyjnej, która pomoże UE wykorzystać możliwości związane z migracją i sprostać wyzwaniom. Popiera zwłaszcza nową politykę Komisji polegającą na utrzymaniu Europy jako atrakcyjnego celu dla migrantów w okresie niżu demograficznego i na zmniejszeniu zachęt do migracji nieuregulowanej. Wymaga to również zdecydowanej polityki w zakresie przyjmowania i pomocy w integracji.

4.6. Największym wyzwaniem dla UE jest pozostanie podmiotem, który broni, chroni i wzmacnia pozycję swych obywateli. Dlatego też musi oferować rozwiązania problemów, które naprawdę zaprzętają głowę obywateli: „Komitet nadal jest przekonany, że dobra przyszłość jest możliwa i że silniejsza Unia może pomóc w lepszym kształtowaniu globalizacji i cyfryzacji, tak aby zapewnić dobre perspektywy wszystkim obywatelom”⁽⁴⁾.

4.7. Założyciele projektu integracji europejskiej dostrzegli, że będzie trzeba przebyć daleką drogę, by uzyskać podobny poziom legitymizacji, jakim cieszą się ugruntowane demokracje państw członkowskich. Dużo osiągnęliśmy, lecz każdy nowy Traktat musi zapewniać większą przejrzystość i kontrolę demokratyczną w celu jak najlepszej legitymizacji Unii w oczach obywateli. Ponadto należy zapewnić większą zgodność państw członkowskich z prawodawstwem Unii Europejskiej.

5. Zrównoważony rozwój gospodarczy

5.1. Europa ma największy na świecie jednolity rynek i drugą najczęściej używaną w obrocie międzynarodowym walutę. Jest to największa potęga handlowa odpowiedzialna za 16,5 % światowego importu i eksportu ⁽⁵⁾, a także największy darczyńca pomocy rozwojowej i humanitarnej. Europa utrzymuje się również w czołówce innowacji, m.in. dzięki programowi „Horyzont 2020” – największemu na świecie wielonarodowemu programowi badawczemu. Jednak bardziej niż kiedykolwiek zaostrożona wydaje się konkurencja ze Stanami Zjednoczonymi i Azją. Jest jasne, że żadne państwo członkowskie nie może samodzielnie odgrywać znaczącej roli na arenie światowej.

5.2. Waluta euro ma prawie 20 lat i może osiągnąć swój pełny potencjał dopiero, gdy zostanie wprowadzona przez wszystkie państwa członkowskie i gdy ukończona zostanie unia gospodarcza i walutowa. Oznaczałoby to przyjęcie jasnych i obowiązujących wszystkich przepisów, nadanie Europejskiemu Mechanizmowi Stabilności (EMS) istotniejszej roli – takiej, jaką MFW odgrywa obecnie na szczeblu międzynarodowym – oraz wprowadzenie odpowiedzialności politycznej i wzmocnienie rad fiskalnych ⁽⁶⁾. Przyjęcie waluty euro powinno być priorytetem w budowaniu UE.

5.3. W przeszłości EKES stwierdził, że UE powoli reaguje na kryzys finansowy oraz że konieczne są reformy unii gospodarczej i walutowej ⁽⁷⁾. Od tamtej pory dąży się nieustannie do reformy i urzeczywistnienia unii bankowej oraz unii rynków kapitałowych. Podobnie jak w przeszłości ⁽⁸⁾ EKES przyjmuje z zadowoleniem dalszą konsolidację rynku, lecz przestrzega przed tworzeniem stanowisk, które powierzają zbyt dużo mocy decyzyjnej bardzo niewielu osobom. Ukończona UGW powinna zapoczątkować nową erę wspólnej waluty dla przedsiębiorstw i obywateli UE, ograniczając znacznie koszty transakcji i eliminując ryzyko walutowe, poprawiając przejrzystość cen w handlu, a także ograniczając ryzyko inwestycyjne.

5.4. W nieustannie zmieniającym się świecie Europa musi się skupić na takich dziedzinach jak badania i rozwój, podaż umiejętności i infrastruktura, jeżeli ma wykorzystać swą przewagę konkurencyjną. Musi sprostać wyzwaniu zmniejszającego się liczebnie i starzejącego się społeczeństwa, gdyż ma to wpływ na podaż pracy. Jeżeli ma zachować konkurencyjność, musi zająć się problemem niedoboru siły roboczej i kwalifikacji. Potrzebuje dobrze zarządzanej polityki migracyjnej, a także perspektywy długoterminowej, by przygotować siłę roboczą na przyszłe wyzwania, pomagając również we wroście i rozwoju przedsiębiorstw. Niemniej polityce migracyjnej musi towarzyszyć zdecydowana polityka, by unikać olbrzymich trudności socjalnych i społecznych.

5.5. W kilku opiniach EKES wezwał również do zwiększenia inwestycji na infrastrukturę i usługi publiczne. Są to projekty, które byłyby źródłem wzrostu i dobrostanu obywateli. Wyraził również poparcie dla „wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB), jak również transakcji finansowych, paliw i emisji dwutlenku węgla. Nałożenie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania na szczeblu europejskim umożliwiłoby podejmowanie działań w odniesieniu do transnarodowej podstawy opodatkowania i pozwoliłoby przeciwdziałać skutkom dla środowiska w skali globalnej”⁽⁹⁾. Ograniczyłyby to przypadki unikania opodatkowania i zapewniłyby jednolitą politykę fiskalną. EKES odnotował również, że „Europa ma pozornie silną pozycję, jeśli chodzi o rozwijające się innowacyjne przedsiębiorstwa oparte na zaawansowanych technologiach, lecz kiedy potrzebują one dużych inwestycji kapitałowych, zazwyczaj bankrutują”⁽¹⁰⁾.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145.

⁽⁵⁾ Dziedziny działania UE – handel.

⁽⁶⁾ Niezależne instytucje budżetowe.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 262 z 25.7.2018, s. 28.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 131.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 79.

5.6. UE podpisała kompleksowe umowy handlowe mające na celu zwiększenie wymiany towarów i usług przy jednoczesnej ochronie i poprawie praw pracowników i uwzględnieniu wyzwań ekologicznych. Jednak w ostatnich kilku latach pojawiły się tendencje protekcyjnistyczne wraz z zapowiedzią wojen handlowych. UE powinna nadal promować swobodny, uczciwy i zrównoważony handel w wielostronnym systemie oraz umowy handlowe zapewniające poszanowanie praw społecznych, konsumenckich i środowiskowych, a jednocześnie wspierać wzrost i rozwój przedsiębiorstw. Protekcyjnizm nie przynosi korzyści obywatelom. Światowa Organizacja Handlu będzie miała do odegrania ważną rolę i kluczowe znaczenie na to, by UE wzięła udział w jej reformie⁽¹¹⁾. Zamknięcie granic i blokowanie handlu nie mogą być w żadnym wypadku drogą naprzód.

5.7. W świecie odczuwającym skutki zmiany klimatu EKES wielokrotnie przedstawiał zalecenia dotyczące lepszej ochrony różnorodności biologicznej oraz istotnych zasobów niezbędnych do naszego istnienia. Zwraca uwagę, że ochrona różnorodności biologicznej jest równie ważna jak zapobieganie zmianie klimatu. Apeluje o większą wolę polityczną i spójność legislacyjną w tej dziedzinie, w związku z czym zaleca szybkie udostępnienie wszystkich niezbędnych środków.

5.8. Zdaniem EKES-u polityka przeciwdziałania zmianie klimatu musi się opierać na sprawiedliwej transformacji, która wymaga przedsięwzięcia środków w celu złagodzenia skutków zmiany klimatu oraz zrekompensowania szkód i strat. Należy w jak największym stopniu promować model gospodarki o obiegu zamkniętym oraz usprawnić powiązane ramy prawne. Niezbędne jest promowanie krótkich łańcuchów dostaw, zwłaszcza w sektorze spożywczym, a także zdefiniowanie polityki mobilności oraz zwiększenie jej skuteczności i zrównoważenia. Zgodnie z postanowieniami konferencji klimatycznej w Paryżu w 2015 r. UE jest zobowiązana spełnić cele dotyczące ograniczenia ocieplenia klimatu. Poczyła już znaczne postępy i może wzmocnić zbiorowe wysiłki na rzecz wypełnienia zobowiązań podjętych na COP21 i zaspokojenia obecnych potrzeb. Niemniej EKES odnotowuje ruchy studentki i młodzieżowe w kilku państwach członkowskich, w ramach których zaapelowano o bardziej intensywne działania na rzecz ochrony środowiska.

6. Postęp społeczny i kształcenie

6.1. „Według globalnych standardów społeczeństwa europejskie uznaje się za zamożne, a Europę za miejsce dobrobytu. Państwa UE mają najwyższy na świecie poziom ochrony socjalnej i plasują się wysoko w rankingach dobrostanu, rozwoju społecznego i jakości życia”⁽¹²⁾. Jednak w UE wzrasta nierówność i istnieją olbrzymie dysproporcje w spójności społecznej. Musimy dążyć do zmniejszenia różnic między państwami członkowskimi. Kluczowym celem z punktu widzenia przyszłości Europy powinna być pozytywna konwergencja społeczno-gospodarcza warunków życia i pracy oparta na zrównoważonym wzroście, która doprowadzi do poprawy warunków społecznych i mniejszych nierówności.

6.2. Istotnym motorem postępu społecznego musi być europejski filar praw socjalnych, który jest inicjatywą mocno wspieraną przez EKES, w ramach kompleksowej i nadrzędnej strategii mającej na celu realizację Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. By zapewnić naszym obywatelom dostatnią przyszłość, EKES ponawia swe silne zobowiązanie na rzecz wszelkich działań, które zapewnią „uczciwy i prawdziwie paneuropejski rynek pracy”, uzyskanie „[w] kwestiach społecznych [...] najwyższej oceny oraz ukierunkowanie nowej konwergencji w strefie euro”⁽¹³⁾. Konieczne jest przyspieszenie wdrażania na szczeblu krajowym, któremu musi towarzyszyć świadomość, że solidny wzrost gospodarczy trzeba osiągnąć w powiązaniu ze stabilnym wymiarem społecznym. Wszystkie istotne organizacje społeczeństwa obywatelskiego mają do odegrania ważną rolę wespół z UE i państwami członkowskimi. EKES uważa, że dla dobrostanu obywateli UE istotne jest, by UE nadal monitorowała postępy we wdrażaniu europejskiego filaru praw socjalnych w ramach procesu europejskiego semestru przy pełnym udziale partnerów społecznych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

6.3. Ponadto EKES stwierdza, że „Unia Europejska powinna w pełni wykorzystywać doświadczenie i potencjał partnerów społecznych oraz innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, angażując je, a także użytkowników usług, zgodnie z pełnionymi przez nich różnymi funkcjami, w zadania w zakresie programowania, wdrażania, monitorowania i oceny finansowania UE. Partnerzy społeczni i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego są kluczowymi podmiotami europejskiego projektu demokratycznego”⁽¹⁴⁾. UE powinna promować rokowania zbiorowe oraz szanować autonomię partnerów społecznych.

6.4. Cyfryzacja, automatyzacja, sztuczna inteligencja itd. wymagają szybkiej i trwałej reakcji. Oprócz pilnych i dużych inwestycji w wysokiej jakości kształcenie oraz w badania naukowe i rozwój, które są potrzebne, gdyż UE pozostaje w tyle w porównaniu z innymi potęgami gospodarczymi w odniesieniu do wydatków jako odsetka PKB⁽¹⁵⁾, gospodarka UE wymaga siły roboczej posiadającej umiejętności adekwatne do wyzwań związanych ze zmieniającym się otoczeniem konkurencyjnym. Oznacza to, że istnieje wspólny interes a pracodawcy i pracownicy ponoszą wspólną odpowiedzialność za szkolenia, zmianę kwalifikacji, doskonalenie zawodowe i uczenie się przez całe życie młodych ludzi i dorosłych, co zapewni sukces przedsiębiorstw i odpowiednio wykwalifikowaną siłę roboczą. Powinno się to odbywać przy wsparciu UE, państw członkowskich, partnerów społecznych i innych właściwych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Większa cyfryzacja gospodarki UE powinna przebiegać w sprawiedliwych ramach dotyczących transformacji technologicznej. Należy dopilnować, by przyczyniło się to do poprawy warunków życia i pracy, w tym do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i bardziej równych społeczeństw.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 159 z 10.5.2019, s. 15.

⁽¹²⁾ Dokument dotyczący społecznego wymiaru Europy.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 125 z 21.4.2017, s. 10.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 165.

⁽¹⁵⁾ Dane OECD, Gross domestic spending on R&D.

6.5. Zgodnie z zasadami międzyinstytucjonalnej proklamacji Europejskiego filaru praw socjalnych niezbędne jest podjęcie działań w celu sprostania przyszłym wyzwaniom dla rynku pracy. Skorzystanie z możliwości, jakie oferuje postęp technologiczny, powinno iść w parze z podejmowaniem wyzwań związanych z przemianami w przemyśle i zmianami na rynku pracy. Jeżeli wyzwania te zostaną zbagatelizowane, wywoła to duży opór wobec zmian albo znaczna część ludności nie odniesie korzyści z rozwoju nowych technologii.

6.6. EKES zaapelował już, by na wszystkich szczeblach, z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, zwalczano rosnące nierówności, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Mając to na względzie, uważa, że na odpowiednich szczeblach potrzebne są dalsze wysiłki mające na celu określenie wspólnych zasad, norm, polityk i strategii w celu zapewnienia lepszej konwergencji płac oraz ustalenia płacy minimalnej lub jej podniesienia do odpowiedniego poziomu przy pełnym poszanowaniu autonomii partnerów społecznych. Ponadto ważne jest dopilnowanie, by wszyscy obywatele byli objęci dochodem minimalnym. Podkreśla, że trzeba zwiększyć środki przeznaczone na spójność społeczną i inwestycje społeczne, tak aby możliwe było stawienie czoła przyszłym wyzwaniom⁽¹⁶⁾.

6.7. EKES uważa, że wszyscy obywatele UE powinni mieć równe szanse i być traktowani w równy sposób na rynku pracy. Zachęca do sprawiedliwej mobilności, lecz obywatele powinni mieć również dostęp do wysokiej jakości zatrudnienia i godnych warunków życia w miejscu zamieszkania, by uniknąć drenażu mózgow i dumpingu socjalnego.

6.8. Przyszłość UE zależy od aktywnych programów, które ułatwiłyby kształcenie młodzieży i włączenie do siły roboczej. Takie programy jak Erasmus+ i poprzedzający go program Erasmus mają ogromny wpływ na kształtowanie tożsamości europejskiej, a jednocześnie pomagają młodzieży zdobyć wiedzę, umiejętności i kompetencje. Zamiar Komisji, by podwoić finansowanie, jest zdecydowanym krokiem naprzód, a w październiku 2018 r.⁽¹⁷⁾ EKES zwrócił się o jeszcze więcej funduszy. Tego rodzaju program trzeba kontynuować i rozszerzyć na tych młodych ludzi, którzy w przeciwnym razie mieliby trudności z dostępem do wysokiej jakości kształcenia i kontaktów międzykulturowych ze względu na trudności ekonomiczne.

6.9. Jak stwierdzono we wcześniejszej opinii, EKES uważa, że „strategia [na rzecz młodzieży] powinna być ściślej powiązana z istniejącymi programami UE, takimi jak Erasmus+, gwarancja dla młodzieży i Europejski Korpus Solidarności” oraz „powinna również promować szersze zaangażowanie obywatelskie, w tym udział w głosowaniu, wolontariat, organizacje pozarządowe kierowane przez ludzi młodych, demokrację w miejscu pracy i dialog społeczny”⁽¹⁸⁾. Zasadnicze znaczenie ma podniesienie świadomości na temat tych programów i podkreślenie, że są one bezpośrednią korzyścią płynącą z członkostwa UE.

6.10. EKES podkreśla znaczenie zasady pomocniczości i sprawowania rządów na poziomie regionalnym dla realizacji polityki spójności. Ze względu na duże różnice w poziomie dobrobytu i rozwoju między poszczególnymi regionami, nawet w obrębie jednego państwa członkowskiego, niezmiernie istotne jest, by polityka była opracowywana przez tych, którzy najlepiej rozumieją podstawowe problemy i tym samym są najlepiej przygotowani do działania. Instytucje UE muszą nadal chronić przed dyskryminacją wszelkiego rodzaju, rasizmem, ksenofobią i antysemityzmem.

6.11. Europejski model społeczny jest wyjątkowy na świecie i pozostaje jedną z najważniejszych korzyści dla obywateli europejskich. UE wraz z państwami członkowskimi musi oprzeć się na strategiach politycznych, które będą ją chronić i wspierać, a także ułatwiać postęp gospodarczy i spójność społeczną, mając na uwadze, że prawom podstawowym muszą towarzyszyć prawa socjalne.

7. Bezpieczeństwo i obrona

7.1. Europa jest wyjątkowo wolnym i stabilnym miejscem w świecie niezgody i podziału. Spośród dwudziestu pięciu najbardziej spokojnych krajów piętnaście mieści się w UE. Jednak zamachy terrorystyczne, pozbawione rządu, niestabilne obszary w całym regionie Morza Śródziemnego i Afryki Subsaharyjskiej oraz odradzające się wrogie siły na Wschodzie pokazują, że musimy podjąć stanowcze działania w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa.

7.2. Chociaż znacznie nasiliły się problemy związane z bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym, państwa członkowskie postrzegają je odmiennie. Ze względu na to, że nie mają takiego samego spojrzenia na zagrożenia zewnętrzne, przydzielają różne środki finansowe na bezpieczeństwo i obronę i inaczej ustosunkowują się do użycia siły zbrojnej. Zważywszy, że wiele stojących przed nami zagrożeń ma charakter ponadnarodowy, EKES uważa, że państwa członkowskie i UE muszą działać w jak największym porozumieniu, zmierzając w kierunku zbiorowej i skoordynowanej reakcji i pokazując naszym sojusznikom, że jesteśmy skutecznym podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 194.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 142.

7.3. Skoordynowane działania obronne nie tylko zapewniają państwom członkowskim wiarygodną twardą siłę, lecz również pomagają w tworzeniu miejsc pracy w sektorze zaawansowanych technologii, a także sprzyjają innowacjom i rozwojowi technologicznemu. EKES wzywa państwa członkowskie i Komisję Europejską do wsparcia wspólnych działań w tej dziedzinie, uznając jednocześnie, że podjęto już kroki w tym kierunku ⁽¹⁹⁾.

7.4. Szacuje się, że ataki cybernetyczne kosztują światową gospodarkę 400 mld EUR rocznie ⁽²⁰⁾ i zagrażają prywatności i bezpieczeństwu obywateli. EKES uważa, że UE powinna dążyć do skuteczniejszego zwalczania cyberszpiegostwa, cyberterroryzmu i wszelkich innych form cyberprzestępczości skierowanych przeciwko europejskim obywatelom i przedsiębiorstwom.

8. Komunikacja z obywatelami

8.1. Europejscy obywatele często przyjmują za pewnik pozytywne skutki członkostwa w UE lub przypisują je rządowi krajowemu, podczas gdy za wiele trudności obwinia się europejską biurokrację i jej nadmierną ingerencję. Wynika to głównie ze słabej komunikacji i braku kontaktu ze zwykłym obywatelem. Dlatego też UE i państwa członkowskie powinny podjąć znacznie większe wysiłki na rzecz lepszego informowania o europejskich strategiach i celach.

8.2. UE musi zwiększyć środki na komunikację, wykorzystując wszelkie dostępne kanały komunikacji: nie tylko szczebel państw członkowskich, lecz również partnerów społecznych, a także inne reprezentatywne organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Promując swe przesłanie przy użyciu wszystkich języków urzędowych, UE musi w większym stopniu zapewnić przywódców i obywateli o swej roli w krzewieniu pokoju, stabilności gospodarczej oraz rozwoju społecznego.

8.3. W 2012 r. EKES zwrócił uwagę, że „pełne wprowadzenie w życie art. 11 ma bardzo duże znaczenie dla zwiększenia legitymacji demokratycznej UE w oczach jej obywateli. Wreszcie, wyłącznie większa przejrzystość, odpowiedzialność i udział obywateli oraz zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim umożliwią Europie uniknięcie ekstremizmu, obronę wartości demokratycznych i stworzenie poczucia *wspólnoty losu*” ⁽²¹⁾.

8.4. Jeżeli UE pragnie się zbliżyć do obywateli (jeżeli jej się to nie uda, poniesie porażkę jako całość), musi ich wysłuchać, zrozumieć ich oczekiwania i starać się je odpowiednio spełnić. Obywatele pragną ochrony, uczciwych zasad dla pracowników i przedsiębiorstw, zdrowych warunków życia i pracy, a także jasnej reakcji na wyzwania zewnętrzne. By osiągnąć ten cel, Europa musi być nadal katalizatorem rozwoju gospodarczego i społecznego i demokratycznej stabilności oraz zadbać o to, by każdy był świadomy spoczywających na nim zobowiązań.

8.5. Liczne podmioty, w tym państwa, grupy nacisku, media i indywidualne osoby coraz częściej wykorzystują nieprawdziwe informacje, dezinformację i szkodliwe podawanie błędnych informacji. Są to stare metody, lecz rozwój i możliwości mediów społecznościowych sprawiły, że korzysta z nich szersze grono podmiotów. Najlepszym sposobem przeciwdziałania fałszywym informacjom jest przedstawianie faktów i pomoc w rozwijaniu zdolności krytycznych obywateli. Jednak należy zawsze przestrzegać wolności opinii i wypowiedzi i nie można zaprzestać zwalczania kłamstw.

8.6. Konieczne jest propagowanie platform komunikacji i współpracy z udziałem wszystkich państw członkowskich. Podejście sprawdzające się w jednym państwie członkowskim może również być skutecznie zastosowane w innym, a wiedza zdobyta w jednym państwie członkowskim może zostać spożytkowana lub wzbogacona w innym.

Bruksela, dnia 20 marca 2019 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 58.

⁽²⁰⁾ Reforma cyberbezpieczeństwa w Europie.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 11 z 15.1.2013, s. 8.

ZAŁĄCZNIK

Następujące poprawki uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, jednak zostały odrzucone w trakcie debaty:

Poprawka 12**Punkt 5.5**

Zmienić:

5.5 5.5. W kilku opiniach EKES wezwał również do zwiększenia inwestycji na infrastrukturę i usługi publiczne. Są to projekty, które byłyby źródłem wzrostu i dobrostanu obywateli. EKES wyraził również poparcie dla wdrożenia kompleksowych środków mających na celu zapobieżenie erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków (BEPS) przez wielonarodowe korporacje, obejmujących wprowadzenie „wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB)” oraz dla zwalczania oszustw związanych z podatkiem VAT poprzez ściślejszą współpracę między państwami członkowskimi na co dzień, jak również transakcji finansowych, paliw i emisji dwutlenku węgla. Nałożenie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania na szczeblu europejskim umożliwiłoby podejmowanie działań w odniesieniu do transnarodowej podstawy opodatkowania i pozwoliłoby przeciwdziałać skutkom dla środowiska w skali globalnej” (1). Ograniczyłoby to przypadki unikania opodatkowania i zapewniłoby jednolitą politykę fiskalną. EKES odnotował również, że „Europa ma pozornie silną pozycję, jeśli chodzi o rozwijające się innowacyjne przedsiębiorstwa oparte na zaawansowanych technologiach, lecz kiedy potrzebują one dużych inwestycji kapitałowych, zazwyczaj bankrutują” (2).

Uzasadnienie

W celu uniknięcia nieporozumień powinniśmy się ograniczyć do ogólnych stwierdzeń. Na forum Komitetu nie omówiono do tej pory opodatkowania przedsiębiorstw wielonarodowych jako źródła zasobów własnych UE ani wspólnej europejskiej podstawy opodatkowania paliw i emisji dwutlenku węgla, czy też ich opodatkowania. Podatek od transakcji finansowych zmniejszyłby emerytury pracowników, a trwające od wielu lat prace Rady poprzez rozszerzoną współpracę zatrzymały się. Podobne uwagi wyrażono w opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Dokument otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE”(COM(2017) 358 final) (3).

Poprawka została odrzucona stosunkiem głosów 76 do 98, 16 osób wstrzymało się od głosu.

Poprawka 11**Punkt 5.6**

Zmienić:

5.6 5.6. UE podpisała kompleksowe umowy handlowe, np. z Japonią, mające na celu zwiększenie wymiany towarów i usług przy jednoczesnej ochronie i poprawie praw pracowników i uwzględnieniu wyzwań ekologicznych. Jednak w ostatnich kilku latach pojawiły się tendencje protekcyjnoistyczne wraz z zapowiedzią wojen handlowych. UE powinna nadal promować swobodny, uczciwy i zrównoważony handel w wielostronnym systemie oraz umowy handlowe zapewniające poszanowanie praw społecznych, konsumenckich i środowiskowych, a jednocześnie wspierać wzrost i rozwój przedsiębiorstw. Protekcyjnizm nie przynosi korzyści obywatelom. Światowa Organizacja Handlu będzie miała do odegrania ważną rolę i kluczowe znaczenie ma to, by EKES odegrał rolę w jej reformie (4). Zamknięcie granic i blokowanie handlu nie mogą być w żadnym wypadku drogą naprzód.

Uzasadnienie

Celem poprawki jest zwiększenie czytelności poprzez podanie jednego konkretnego przykładu umów UE o wolnym handlu: umowy o partnerstwie gospodarczym między Unią Europejską a Japonią.

(1) Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 131.

(2) Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 79.

(3) Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 131.

(4) Dz.U. C 159 z 10.5.2019, s. 15.

Jak wiadomo, umowa ta weszła w życie w dniu 1 lutego 2019 r. i jest największym porozumieniem handlowym zawartym przez obie strony.

Obejmuje ona 640 mln obywateli UE i Japonii, nieomal jedną trzecią światowego PKB i 37% światowego handlu.

74 tys. przedsiębiorstw UE eksportuje do Japonii, a 600 tys. miejsc pracy związanych jest z eksportem UE do Japonii. Umowa jest również korzystna dla konsumentów, gdyż będą oni mieli większy wybór po niższej cenie. Ponadto jest to również jasny sygnał, że dwie z największych na świecie gospodarek mocno wspierają swobodny, uczciwy i oparty na zasadach handel.

Poprawka została odrzucona stosunkiem głosów 73 do 111, 11 osób wstrzymało się od głosu.
